

DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Candisgaz” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Caliconix” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu,

c o n s t a t ă :

La 09 octombrie 2018, SRL „Candisgaz” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Caliconix” solicitând încasarea datoriei în mărime de 50303,00 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 27740,38 de lei și a taxei de stat în mărime de 2341,30 de lei, iar în total în sumă de 80384,68 de lei.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Candisgaz” și s-a încasat de la SRL „Caliconix” în beneficiul SRL „Candisgaz” datoria rezultată din contractele pentru efectuarea lucrărilor de proiectare a obiectelor nr. 17P-2015/9NCS din 01 iunie 2015 și nr. 19P-2015/8/NCS din 18 iunie 2015 în mărime de 50303 lei, dobânda de întârziere în sumă de 27740,38 de lei, suma de 2341,30 de lei pentru compensarea cheltuielilor de plată a taxei de stat și 3000 de lei pentru cheltuieli de asistență juridică; în rest pretențiile referitor la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, au fost respinse.

La 04 octombrie 2019, SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 25 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, împotriva hotărârii din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru; s-a oferit apelantului SRL „Caliconix” un termen rezonabil de 15 zile din data

recepționării încheierii pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență a Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în cuantum de 1755,98 de lei; totodată, s-a adus la cunoștință apelantului că dacă nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, apelul nu se va considera depus și va fi restituit.

Prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, împotriva hotărârii din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

La 08 aprilie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.67,73), SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea integrală a încheierii contestate și restituirea cauzei Curții de Apel Chișinău pentru soluționarea problemei privind punerea pe rol și examinarea apelului, cu acordarea posibilității de a depune cerere de apel motivată și a prezenta dovada taxei de stat.

În motivarea recursului s-a invocat că despre încheierea prin care nu s-a data curs cererii de apel a aflat la 27 martie 2020 și nu este o altă dovadă precum că au fost înștiințați despre faptul că a fost emisă o încheiere prin care s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel. Astfel, odată ce a fost restituită cererea de apel din motiv că nu s-a conformat cerințelor unei încheieri din 25 noiembrie 2019, despre existența căreia a aflat la 27 martie 2020, consideră recurentul că i-a fost lezat dreptul la un proces echitabil și un recurs efectiv, garantat de art.6, art.13 CEDO, precum și a fost pereclitat procesul judiciar echitabil, bazat pe egalitatea de arme și contradictorialitate.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 16 martie 2020, iar SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, a declarat recurs la 08 aprilie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.67,73).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel în adresa părților la 18 martie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.65). Din textul recursului se atestă recepționarea copiei încheierii de către partea recurentă la 27 martie 2020. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că hotărârea din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel la 04 octombrie 2019, de către SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, depunând în acest sens cererea de apel cu mențiunea „nemotivată” (f.d.46).

În temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei citate, prin încheierea din 25 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, împotriva hotărârii din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a acordat apelantului SRL „Caliconix” un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării încheierii pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență a Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în cuantum de 1755,98 de lei; totodată, s-a adus la cunoștință apelantului că dacă nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, apelul nu se va considera depus și va fi restituit (f.d.56-58).

Aici este de remarcat că încheierea din 25 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată cu aviz de recepție în adresa SRL „Caliconix”, mun.Chișinău, str. Alexandru Vlahuța, nr.5, ap. 3, sediul societății și a fost recepționată la 05 decembrie 2019, conform mențiunii efectuate în aviz „05.12.19, Gh. Călugăru”(f.d.60).

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a restituit cererea de apel depusă de SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu, împotriva hotărârii din 04 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă (f.d.62-64).

Or, în virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Colegiul prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, prin ce se impune respingerea recursului cu menținerea încheierii contestate, din considerentele ce succed.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Colegiul relevă că, deși, recurentul afirmă că a aflat despre încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel la 27 martie 2020, circumstanțele amintite supra atestă contrariul. Or, avizul de recepție confirmă primirea de către SRL „Caliconix” a încheierii din 25 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d.60).

În atare circumstanțe decade argumentul recurentului precum că nu a cunoscut despre existența încheierii din 25 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, despre care ar fi aflat abia la 27 martie 2020.

La acest capitol, Colegiul reține ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că în termenul acordat SRL „Caliconix” nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat, adică nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel depuse de SRL „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu. Or, la data respectivă instanța de apel a rezultat din materialele cauzei.

Un aspect relevant speței, constituie și faptul că apelantul a avut un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor, având în acest sens 15 zile de la data recepționării încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, în condițiile în care încheierea în acest sens a fost recepționată de către SRL „Caliconix” la 05 decembrie 2019, conform mențiunii efectuate în avizul de recepție (f.d.60).

În această ordine de idei, Colegiul reiterează că recurentul pretinde că nu a recepționat încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel din 25 noiembrie 2019, însă acest aspect nu a fost confirmat, în situația în care materialele cauzei confirmă recepționarea acestei.

Chiar și în condițiile în care SRL „Caliconix” în cursul procesului judiciar a beneficiat de asistență juridică acordată de avocatul Marcel Burlacu, odată recepționată încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel la sediul SRL „Caliconix”, ultima urma a înștiința avocatul despre acest aspect. Or, nelichidarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel în termenul acordat de instanța de apel, nu reprezintă decât consecința inacțiunilor SRL „Caliconix”.

Colegiul accentuează că instanța de apel în constatările sale a rezultat din materialele cauzei existente la momentul soluționării chestiunii restituirii cererii de apel, 16 martie 2020.

În altă ordine de idei, Colegiul evocă prevederile art. 110 Cod de procedură civilă, conform cărora termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prezintă importanță și faptul că art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă reglementează expres că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (4) Cod de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Prin prisma normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, având în vedere că diligența părților de a urmări desfășurarea procesului nu a fost exclusă, iar în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Colegiul evidențiază că instanța de apel corect a punctat că apelantul în termenul acordat nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat. Astfel, se impune concluzia de a fi reținută ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile

instanței de apel inserate în încheierea din 25 noiembrie 2019, emisă în temeiul art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Implicit, Colegiul punctează că odată inițiind procedura de apel, apelantul/recurent urma să se intereseze periodic de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă și de SRL „Caliconix”.

De altfel, apelantul/recurent nu a beneficiat de dreptul de a solicita prelungirea termenului de procedură în sensul art. 115 Cod de procedură civilă, în caz că nu avea posibilitatea de a se conforma indicațiilor instanței de apel conform încheierii din 25 noiembrie 2019.

Or, în conformitate cu art. 115 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

Conjunctura redată supra infirmă alegațiile recurentului referitor la faptul că ar fi fost lezat dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv, precum și că ar fi fost pereclitat procesul judiciar echitabil, bazat pe egalitatea de arme și contradictorialitate, în situația în care recurentul a ignorat prevederile legale.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevant și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat valorificarea în termen a drepturilor procedurale.

Dealtfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În corolar, Colegiul reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează expres și cert termenele, precum și condițiile de acceptare a cererilor de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele

cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Caliconix”, reprezentată de avocatul Marcel Burlacu.

Se menține încheierea din 16 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Candisgaz” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Caliconix” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat